

Európai Értékpapír-piaci Hatóság

Éves jelentés 2011

Tartalomjegyzék

Az elnök előszava	3
Az ügyvezető igazgató előszava	5
Az EÉPH szerepe és célkitűzései	8
Az EÉPH irányítása	8
Az EÉPH célkitűzései	10
Az EÉPH első éve – Témakörök, feladatok és eredmények	14

Az elnök előszava

Örömmre szolgál, hogy előterjeszhetem az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (EÉPH) 2011. évi éves jelentését, amely első működési évünkre vonatkozik.

Az első év új európai felügyeleti hatóságként mind számunkra, mind pedig az európai pénzügyi piacok számára igen eseménydús időszakot jelentett. Amikor 2011. január 1-jén az EÉPH az értékpapír-piacok európai szabályozójaként elindította tevékenységét, az említett piacok instabil helyzetben voltak, és ez a helyzet az év során tovább romlott, amikor az európai piacokon jelentős értékvesztés ment végbe.

Az európai pénzügyi piacok helyzetétől függetlenül azonban az EÉPH-ra rótt szerep világos volt, és úgy vélem, hogy felnőttünk az Európai Unió (EU) által meghatározott feladathoz. Ez az EU teljes területén gyakorolt piaci felügyeletnek köszönhető, amelynek során szorosán együttműködtünk az illetékes nemzeti hatóságokkal, valamint erőteljes koordinációt alakítottunk ki társhatóságainkkal, az Európai Bankhatósággal (EBH), az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatósággal (EBFH) és az Európai Rendszerkockázati Testülettel (ERKT) annak érdekében, hogy meghatározzuk a kockázat felépítését. Az EÉPH a pénzügyi piacok szabályozása és felügyelete terén a pénzügyi válság nyomán előtérbe kerülő egyes hiányosságok felszámolására irányuló különböző új pénzügyi piaci jogszabályok végrehajtásán is munkálkodott.

A jogszabályi változások és azok végrehajtása hosszú folyamatának kezdetén az EÉPH a többi új európai testülettel és a nemzeti felügyeletekkel együtt testesítette meg a pénzügyi válságra adott átfogó európai választ. Véleményem szerint az EÉPH létrehozása egy új korszak kezdetét jelentette abban, hogy hogyan lássunk neki a befektetők védelmének és hogyan biztosítsuk, hogy szerte az Európai Unióban jól működő és stabil piacokkal rendelkezünk. Az utóbbi egy évben az EÉPH elnökeként általam kapott kedvező visszajelzés és támogatás arról tanúskodik, hogy e célok elérése érdekében megfelelő lépéseket teszünk.

Az EÉPH a szabályok kialakítása és a koordináció terén betöltött szerepével az egyetlen olyan európai felügyeleti hatóság, amely közvetlen felügyeleti feladatokat lát el a piaci szereplők körében. E feladatait a hitelminősítő intézetek felügyeletének döntő fontosságú területén végzi, amely korábban nem esett szabályozás alá. 2011 júliusa óta az EÉPH az EU-ban egyedülként látja el a hitelminősítő intézetek felügyeletét, és az Unióban működni kívánó valamennyi hitelminősítő intézetnek nyilvántartásba kell vetetnie magát az EÉPH-nál. 2011-ben az EÉPH összesen 16 hitelminősítő intézetet vett nyilvántartásba, ide tartoztak többek

között a főbb piaci szereplők, mint például a Fitch, a Moody's és a Standard & Poor's, de más, az EU-ban működő hitelminősítők is. A hitelminősítő intézetek európai felügyelet alá helyezése nagy jelentőségű eredmény és a megbízható minősítési folyamat előfeltétele, amely hozzájárulhat a piacok jobb működéséhez. Annak biztosítása érdekében, hogy a hitelminősítő intézetek megfeleljenek az átláthatóságra, a függetlenségre és a belső irányításra vonatkozó új szabályoknak, az EÉPH 2011 decemberében első helyszíni vizsgálatait is lefolytatta, amelyek bár az első lépést jelentik csupán a hitelminősítő intézetekre vonatkozó felügyeleti rendszer végrehajtása terén, felügyeleti munkánk szokásos jellemzőjévé válnak e piaci ágazatban.

Mindazonáltal míg indulása évében az EÉPH figyelmének középpontjában a hitelminősítő intézetek fontos területnek minősültek, az év során folytatott széleskörű tevékenységeknek csak egy részét ölelték fel. Kiemelt területnek számított az olyan kérdések rendezése, mint a nagy frekvenciájú kereskedés terén működő vállalkozásokra vonatkozó, javasolt magatartási szabályok és a strukturált befektetési alapok vagy a tőzsdén kereskedett alapok eladása, valamint azon új európai uniós szabályokkal kapcsolatos szakpolitikai munka, ahol az EÉPH-nak tanácsadást vagy technikai standardokat kell biztosítani. Sőt, néha úgy tűnik, hogy szabályozóként léptünk fel az értékpapírokról szóló jogszabályok esetében fellelhető egyes betűszavak esetében is, mint például a MiFID II, az EMIR, az ÁÉKBV, az ABAK és a CRA III.

Véleményem szerint 2011-ben az EÉPH ért el eredményeket egyik kulcsfontosságú célkitűzésünk terén, nevezetesen abban, hogy aktív szerepet vállal az európai uniós befektetők védelmének előmozdításában azáltal, hogy számos intézkedést hozott, amelyek szilárd és rugalmas piacok támogatására irányultak, ahol a befektetők rendelkeznek a tájékozott befektetési döntés meghozatalához szükséges információkkal. A jelenlegi piaci feltételek mellett a lakossági befektetők továbbra is arra törekszenek, hogy a lehető legmagasabb hozamot ériék el, ami ismeretlen területekre viszi őket. E termékek egy csoportjának növekvő népszerűségére válaszul az EÉPH az Európai Unió egészében minden idők első figyelmeztetését adta ki a befektetők számára a devizakereskedelmi termékekbe történő befektetéssel összefüggő kockázatokról.

Nem csupán a lakossági befektetők igényelnek védelmet, így amikor tavaly ősszel aggályok merültek fel a híresztelések és a short ügyletek lehetséges hatásaival kapcsolatban, az EÉPH számos európai piacon sikeresen koordinálta és harmonizálta a pénzügyi intézmények nettó rövid pozícióira vonatkozó tilalom bevezetését. Ezenfelül az EÉPH közleményeket adott ki az államadósság kezelésével kapcsolatos elszámolási szabályok megfelelő alkalmazásáról. Szeretném megragadni továbbá az alkalmat, hogy személyes köszönetemet fejezzem ki mindenkinek, aki hozzájárult az EÉPH sikeres 2011. évéhez. Köszönetet szeretnék mondani

az EU nemzeti hatóságainál dolgozó kollégáimnak, akik a felügyeleti tanács tagjaként ezen erőpróbát jelentő időszakban irányították az EÉPH munkáját. Ugyanakkor az igazgatótanácsban ülő tagtársaim köszönetet érdemelnek a Hatóság működése érdekében tett erőfeszítéseikért és igyekezetükért, beleértve a többéves munkaprogram, a költségvetés és a személyi feltételek kidolgozását.

Végül szeretnék őszinte köszönetet mondani az EÉPH munkatársainak az elmúlt évben tanúsított erőfeszítéseikért és az EÉPH-nak a befektetésvédelem fokozásával összefüggő célkitűzései megvalósítása, valamint a stabil és jól működő európai uniós pénzügyi piacok megerősítése terén a szervezet nevében végzett kiváló minőségű munkájukért.

Örömmel várom, hogy ezen elkötelezett európaiak egyre növekvő csapatát tovább vezessem.

Steven Maijoor

elnök

Európai Értékpapír-piaci Hatóság

Az ügyvezető igazgató előszava

Az elmúlt évben megszületett az új Európai Értékpapír-piaci Hatóság. Büszke vagyok arra, hogy ügyvezető igazgatóként jelentést nyújthatok be az EÉPH működésének e fontos első évéről.

Egy új európai hatóság felállítása mindenképpen kihívást jelent, de az EÉPH létrehozása a pénzügyi válságot követően az európai pénzügyi piacok nehéz időszakával és a jogalkotási kezdeményezések jelentős fellendülésével jellemezhető körülmények között történt. Ezenfelül csupán rövid idő telt el az EÉPH és európai felügyeleti társhatóságai létrehozására irányuló 2010 szeptemberi végső döntés és tényleges működésének 2011. január 1-jei kezdete között.

A létrehozást követő első hónapokat az új Hatóság integrált működési és eljárási alapjainak kidolgozása jellemezte, beleértve a döntéshozatali eljárásokat, az elnök és az ügyvezető igazgató kijelölését, valamint a kezdeti pénzügyi és emberi erőforrással kapcsolatos eljárásokat. E kezdeti igazgatási feladatokon felül az EÉPH a Szajján túlra, Párizs 7. kerületében található új központjába költözött.

Működésének első évében az EÉPH számos új célját sikeresen teljesítette. Ezek közül a legfontosabb az volt, hogy az átmeneti időszakban fenntartsuk a működés eredményességének magas szintjét annak érdekében, hogy megvalósítsuk a szakpolitikai eredmények elérésével és a hitelminősítő intézetek közvetlen felügyeletének elindításával, valamint a befektetők védelmének, a pénzügyi stabilitás és a felügyeleti konvergenciával összefüggő tevékenységek fokozásával kapcsolatos ambiciózus munkaprogramunkban meghatározott fontos célokat.

A működtetés kialakítása tekintetében 2011 elején az EÉPH-hez tartozott az európai értékpapír-piaci szabályozók bizottságának 35 munkatársa, év végére azonban a szervezet valamennyi területére kiterjedő toborzással a munkatársak száma 60-ra emelkedett. Az új elnök és jómagam ügyvezető igazgatóként 2011 tavaszán/nyarán a szervezetbe történő belépése a belső struktúra átalakítását eredményezte, ezáltal az EÉPH jogi felelősségeit tükröző számos új részleg és egység jött létre. Az új struktúra támogatásához néhány új kinevezésre volt szükség, és egy hosszú és alapos kiválasztási folyamatot követően számos jól képzett és nagyszerű, a kormányzati ágazatban, nemzetközi szervezetekben, szabályozási testületekben és a magánszektorban szerzett tapasztalattal rendelkező jelöltek kerültek az új területek

élére. Ennek eredményeként az őszi időszaktól kezdődően a szervezet szilárd vezetői struktúrával rendelkezett, ami segített abban, hogy meg tudjon felelni feladatai ellátásának.

Az EU ügynökségeként az EÉPH-nak biztosítania kell, hogy pénzügyi, beszerzési és más igazgatási eljárásai megfeleljenek az európai uniós jogszabályokban meghatározott szigorú szabályoknak. A szervezet sikeresen bevezette az EU elszámolási rendszerét (eredményszemléletű elszámolás), és ezen új szabályoknak való megfelelés érdekében meglévő belső eljárásait alaposan átvizsgálta és átalakította. Az EÉPH 2011. évre vonatkozó, e jelentés B. mellékletében található első éves beszámolójából kiderül, hogy 2011. évi kiadásaink a költségvetésben tervezetthez képest 20%-kal alacsonyabbak voltak, ami egy új európai uniós hatóság első éves működési évét tekintve jó eredménynek számít. Az egyik terület, ahol tevékenységünk elmaradt a tervezettől, az informatika területe, ami azt jelentette, hogy a jogalkotási menetrend több pontjának késedelme miatt az eredetileg tervezettnél kevesebb projekt indulhatott el 2011-ben.

Stevenhez hasonlóan én is szeretnék köszönetet mondani az EÉPH munkatársainak az általuk végzett kemény munkáért, odaadásukért és azért, hogy egyénileg és kollektíven is nagyban hozzájárultak az EÉPH sikeres első évéhez. Különösen szeretnék köszönetet mondani azoknak, akik az új szervezet létrehozásának átmeneti időszakában olyan keményen dolgoztak és láthatták annak 2011-ben történő növekedését. Külön köszönet illeti Carlo Comportit, aki ugyan 2011 végén elhagyta az EÉPH-t, előtte azonban jelentősen hozzájárult a szervezet felállításához.

Verena Ross

ügyvezető igazgató

Európai Értékpapír-piaci Hatóság

Az EÉPH szerepe és célkitűzései

Az EÉPH feladata, hogy az Európai Unióban (EU) fokozza a befektetők védelmét, valamint elősegítse a stabil és jól működő pénzügyi piacokat. Független intézményként az EÉPH ezt a célt az EU pénzügyi piacaira vonatkozó egységes szabálykönyv létrehozásával és annak az EU egészében történő következetes alkalmazásával éri el. Az EÉPH a páneurópai szintű pénzügyi szolgáltatói vállalkozások szabályozásához közvetlen felügyelet gyakorlásával, illetve a nemzeti felügyeleti tevékenység aktív koordinálásával járul hozzá.

Az EÉPH szervezeti jellemzői

A következő hat jelző megfelelően leírja az EÉPH-t, valamint hogy hogyan teljesíti küldetését és célkitűzéseit.

- **Európai:** Feladatai teljesítése során az EÉPH az EU érdekében cselekszik. A szervezet tükrözi az EU sokféleségét;
- **Független:** Az EÉPH független az EU intézményeitől, a nemzeti hatóságoktól és a pénzügyi piacok szereplőitől;
- **Együttműködő:** Az EÉPH a nemzeti hatóságokkal együtt a pénzügyi piacok felügyeleteinek európai uniós hálózatát képezi. Együttműködik valamennyi vonatkozó európai testülettel, köztük az Európai Bankhatósággal (EBH), az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatósággal (EBFH) és az Európai Rendszerkockázati Testülettel (ERKT), valamint az EU-n kívüli szabályozókkal.
- **Elszámoltatható:** Az EÉPH döntéshozatala átlátható, és a vele kapcsolatban álló érdekelt felekkel szemben nyitott és inkluzív magatartást tanúsít. A szervezet az Európai Parlamenttel, az Európai Tanáccsal, az Európai Bizottsággal és a nyilvánossággal szemben elszámoltatható;
- **Szakértő:** Az EÉPH szakértő kiválóságra törekszik azért, hogy a pénzügyi piacok terén szilárd technikai szakértelemmel, ismeretekkel és tapasztalattal rendelkező, jól képzett munkatársakat alkalmaz, valamint megalapozott gyakorlatokat és eljárásokat követ; és
- **Eredményes:** Az EÉPH erőforrásait hatékonyan használja fel annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb hatást érje el az EU-ban a befektetők védelme, valamint a stabil és jól működő piacok előmozdítása terén.

Az EÉPH irányítása

Az EÉPH irányítását két fő döntéshozó testület végzi: a felügyeleti tanács és az igazgatótanács. Az EÉPH teljes munkaidőben foglalkoztatott elnöke Steven Maijor, ügyvezető igazgatója pedig Verena Ross. Az elnök és az ügyvezető igazgató az EÉPH székházában, Párizsban végzi munkáját. Megbízatusuk öt évre szól, amely egyszer meghosszabbítható. Az elnök felelős a felügyeleti tanács munkájának előkészítéséért, és vezeti a felügyeleti tanács és az igazgatótanács üléseit. A külső kapcsolatokban is ő képviseli a Hatóságot.

Az ügyvezető igazgató felel a Hatóság napi működéséért, beleértve a személyzeti ügyeket, az éves munkaprogram kidolgozását és végrehajtását, a Hatóság előzetes költségvetés-tervezetének elkészítését és az igazgatótanács munkájának előkészítését.

Az EÉPH felügyeleti tanácsa

A felügyeleti tanács 27 nemzeti hatóság vezetőjéből áll, valamint megfigyelőkkel van jelen az Európai Bizottság, az EBH, az EBFH és az ERKT. Ezenfelül Norvégia, Izland és Liechtenstein¹ állandó megfigyelői részvételre kapott meghívást. A felügyeleti tanács irányítja az EÉPH munkáját és döntéshozatali feladatokat lát el az EÉPH véleményeinek, iránymutatásainak és ajánlásainak, valamint határozatainak elfogadása és az EU intézményei felé a technikai standardok kiadása és a tanácsadás terén.

A felügyeleti tanács tagjainak felsorolása és üléseinek összefoglalója megtalálható az EÉPH weboldalán a következő címen: www.esma.europa.eu/bos

Az EÉPH igazgatótanácsa

Az igazgatótanács a felügyeleti tanács tagjai által a felügyeleti tanács tagjainak sorából választott hat személyből áll. Steven Maijor, az EÉPH elnöke szintén tagja az igazgatótanácsnak, amelynek vezetését ő látja el. Az ügyvezető igazgató és az Európai Bizottság (EB) képviselője az igazgatótanácsban szavazati joggal nem rendelkező résztvevőként van jelen (azzal a kivétellel, hogy költségvetési kérdésekben az EB szavazati joggal rendelkezik).

¹ A Liechtenstein FMA (a liechtensteini pénzügyi piacokért felelős hatóság) kérelemmel fordult az EÉPH-hoz, miután a liechtensteini parlament elfogadta a pénzügyi piacokért felelős hatóságról szóló törvényt, amely 2011. január 1-jén lépett hatályba. A pénzügyi piacokért felelős hatóságról szóló törvény képezi az FMA és külföldi partnerei közötti együttműködés és információcsere jogi keretét. A pénzügyi piacokért felelős hatóságról szóló törvény jelentősen módosította az FMA által nyújtható támogatási mechanizmusokat, aminek célja a felügyelet terén megvalósuló együttműködés és információcsere nemzetközi szabványainak, például az EÉPH/EÉPH multilaterális együttműködési megállapodásnak és az európai uniós jogszabályoknak való megfelelés.

Az igazgatótanács fő feladata a Hatóság irányítási feladataira, többek között a többéves munkaprogram, a költségvetés és a személyi feltételek kidolgozására történő összpontosítás.

Az igazgatótanács tagjainak felsorolása és üléseinek összefoglalója megtalálható az EÉPH weboldalán a következő címen: www.esma.europa.eu/mb

Az EÉPH értékpapír-piaci érdekképviseleti csoportja

Az értékpapír-piaci érdekképviseleti csoportot az EÉPH létrehozásáról szóló rendelet alapján az EÉPH feladataihoz kapcsolódó területeken az érdekeltekkel folytatandó konzultáció elősegítése céljából hozták létre. Az EÉPH-nak tervezett iránymutatásairól és technikai standardjairól konzultálnia kell a csoporttal. A csoport 30 tagja, akiket az EÉPH a jelölteknek szóló nyilvános felhívást követően két és fél éves időszakra nevezett ki, 2011 júliusában ülésezett először. A csoport tagjai különböző módon képviselik a pénzügyi piaci szereplőket és azok alkalmazottait, a pénzügyi szolgáltatások fogyasztóit és más lakossági felhasználókat, valamint a kis- és középvállalkozásokat.

2011-ben a csoport Guillaume Prache fogyasztói képviselőt választotta elnökévé. Őt munkájában két elnökhelyettes, Peter de Proft, a pénzügyi szolgáltatások fogyasztóinak képviselője és Judith Hardt, a pénzpiaci szereplők képviselője támogatja. A csoport 2011-ben három plenáris ülést tartott. Üléseinek összefoglalója a következő internetes címen megtalálható: www.esma.europa.eu/smsg

Az EÉPH célkitűzései

Az értékpapírpiacok szilárd és eredményes szabályozása kulcsfontosságú az Európai Unió pénzügyi piacainak és gazdaságának növekedéséhez, integritásához és hatékonyságához. Az eredményes szabályozás a piaci szereplők körében a bizalom biztosításának és fenntartásának alapvető tényezője. E feltételek előmozdítása érdekében az EÉPH-t független európai uniós hatóságként hozták létre annak érdekében, hogy javuljon a harmonizáció mind a felügyeleti szabályok, mind a gyakorlatok terén.

A harmonizált szabályok és azoknak az Unió egészében történő végrehajtása érdekében az EÉPH az értékpapírokkal kapcsolatos jogszabályok terén meghatározza a standardokat, és a Bizottság megbízása alapján technikai tanácsadást nyújt. Fontos szerepet játszik továbbá a páneurópai szintű pénzügyi szereplők, például a jelenlegi hitelminősítő intézetek vagy a jövőbeni kereskedési adattárak közvetett felügyelete terén.

Az EÉPH éves jelentése fontos eszközként szolgál a Hatóság célkitűzéseinek és éves munkaprogramjának teljesítése terén történő elszámoltathatósága tekintetében. Az EÉPH által betöltött szerep jobb megértésének megkönnyítése érdekében az EÉPH hat célkitűzést határozott meg, amelyekhez munkájával hozzájárul. Ezek a célkitűzések a következők:

Felügyelet

Az EÉPH közvetlen felügyeleti hatásköre jelenleg a pénzügyi piacok szereplői közül egyetlen csoportra, nevezetesen a hitelminősítő intézetekre összpontosul. 2011. július 1-jétől az Európai Unióban az EÉPH felel a hitelminősítő intézetek nyilvántartásba vételéért és felügyeletéért. Ezenfelül új európai uniós rendeletek a kereskedési adattárak tekintetében további jövőbeli felügyeleti hatásköröket ruháztak az EÉPH-ra.

Az EU pénzügyi piacainak integritására esetlegesen hatást gyakorló páneurópai szintű pénzügyi piaci szereplők felügyeletének ellátásával az EÉPH hozzájárul a szilárd és biztonságos pénzügyi piacokhoz, és ezáltal támogatja a befektetők védelmét.

<http://>

Egységes szabálykönyv

Standardalkotóként az EÉPH az értékpapírokra vonatkozó szabályozás különböző területein harmonizált szabályozástechnikai standardok létrehozásán dolgozik. E standardok kidolgozásával az EÉPH hozzájárul az összes piaci szereplőre alkalmazandó egységes szabálykönyv létrehozásához és az Unió egészében egyenlő piaci feltételek kialakításához. Az egységes szabálykönyv elő fogja mozdítani a nemzeti felügyelet minőségének és következetességének javítását, az Unió egészében a befektetők fokozott és következetes védelmét, valamint a határokon átnyúlóan tevékenykedő csoportok felügyeletének szigorítását.

Konvergencia

Az EÉPH létrehozásának célja az volt, hogy segítsen a felügyeleti konvergencia előmozdításában, hogy ezáltal elkerülhető legyen a különböző felügyeleti gyakorlatokból eredő szabályozási arbitrázs, mert ezek nemcsak a piacok integritását, hatékonyságát és szabályos működését, hanem a pénzügyi stabilitást is alááshatják.

A tisztességes és kiegyensúlyozott felügyeleti gyakorlatok előmozdítása érdekében az EÉPH az értékpapírokra vonatkozó szabályozás terén a hatályos európai uniós jogszabályokkal kapcsolatosan szakértői értékeléseket végez. Ezenfelül a szabályozási konvergencia eléréséhez az EÉPH számos eszközzel rendelkezik, beleértve a vélemények kibocsátását és végső esetben az uniós jog megsértése esetén alkalmazott eljárást.

A Hatóság arra törekszik, hogy a konvergenciával kapcsolatos munkájával a munkaprogram más területein végzett tevékenységeit is elősegítse, beleértve az egységes szabálykönyv előmozdítását iránymutatások és ajánlások kibocsátásával olyan területeken, ahol különböző alkalmazások léteznek, valamint a Bizottságnak nyújtott tanácsadással azokon a területeken, ahol a felügyeleti gyakorlatok egységesítése érdekében felülvizsgált jogszabályokra lehet szükség.

A befektetők védelme

Az EÉPH létrehozásáról szóló rendelet vezető szereppel ruházta fel a Hatóságot abban, hogy támogassa az értékpapírpiacokon az átláthatóságot, az egyszerűséget és a méltányosságot a fogyasztói pénzügyi termékek és szolgáltatások vonatkozásában. Annak biztosítása érdekében, hogy a befektetők az értékesítési ponttól és az értékesített terméktől függetlenül egyforma védelmet élvezzenek, az EÉPH gyűjti és elemzi a fogyasztói trendeket, és jelentéseket készít azokról, ugyanakkor előmozdítja a pénzügyi műveltséggel és oktatással kapcsolatos kezdeményezéseket, és hozzájárul a nyilvánosságra hozatalra vonatkozó közös szabályok előmozdításához.

Fontos, hogy az EÉPH nyomon kövesse az új és a már meglévő pénzügyi tevékenységeket, mivel ez lehetővé teszi annak felmérését, hogy fogadjon-e el iránymutatásokat és ajánlásokat az értékpapírpiacok biztonságának és megbízhatóságának elősegítése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy szerte az Unióban fokozódjon a befektetők védelme.

Amennyiben az EÉPH olyan termékeket azonosít, amelyek a befektetőkre nézve komoly veszélyt hordozhatnak magukban, figyelmeztetés kiadását mérlegeli. A jelenlegi jogalkotási javaslatok hatálybalépése esetén az EÉPH végső megoldásként ideiglenesen megtilthat bizonyos termékeket. Az EÉPH e területen végzett munkája magában fogja foglalni az arra való összpontosítást, hogy a piaci szereplők által a befektetőknek nyújtott pénzügyi információk egyértelműek, érthetőek és a hatályos szabályokkal összhangban lévők legyenek.

13

Pénzügyi stabilitás

Annak érdekében, hogy az EÉPH hozzájáruljon az EU értékpapírpiacai pénzügyi stabilitásának megővéséhez, alapvető fontosságú, hogy már korai szakaszban azonosítsa a mikroprudenciális szinten jelentkező tendenciákat, potenciális kockázatokat és sebezhető pontokat, figyelembe véve a határokon átnyúló és az szektorok közötti jelenségeket is. Ennek elérése érdekében az EÉPH közgazdasági elemzéseket fog készíteni az európai értékpapírpiacokról, és modellezi a lehetséges piaci fejlemények hatását.

Az EÉPH megállapításairól szükség esetén rendszeresen – vagy adott esetben eseti alapon – tájékoztatni fogja az európai pénzügyi felügyeleti rendszer más intézményeit, a többi európai felügyeleti hatóságot és az ERKT-t. A felügyeleti szinten összegyűjtött mikroprudenciális adatok összesítése kulcsfontosságú a gazdaság egésze tekintetében fennálló lehetséges makrokockázatok kialakulásának azonosításához. Ezért alapvető az összes fontos döntéshozó rendszeres tájékoztatása, beleértve az uniós szinten történő tájékoztatást, valamint a pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó bizottságot és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságon belüli Pénzügyi Stabilitási Kerekasztalt, amelyeknek az EÉPH el fogja küldeni rendszeres jelentéseit.

Szervezeti felépítés

Számos standardalkotói és felügyeleti feladatainak végrehajtása érdekében az EÉPH-nak európai uniós ügynökségként eredményes és hatékony munkát kell végeznie, mivel egy sor európai uniós szabálynak és eljárásnak kell megfelelnie. Az EÉPH elkötelezett amellett, hogy átlátható és elszámoltatható szervezetként működjön, és ezen éves jelentés fontos eszköz annak bemutatásában, hogy az EÉPH miként felel meg célkitűzéseinek és bizonyítja az EU intézményeivel és a nyilvánossággal szembeni elszámoltathatóságát.

Az EÉPH első éve – Témakörök, feladatok és eredmények

Az EÉPH első éves működését három fő mozgatóerő határozta meg: a pénzügyi válság tovább fejlődő vetülete, a szabályozás változásával kapcsolatos menetrend folytatása és a hitelminősítő intézetek felügyeletének végrehajtása. Az EÉPH nehéz piaci körülmények között sikeresen végezte kulcsfontosságú koordinációs feladatát az EU piacainak felügyelete terén, ami magában foglalta a fejlemények és a kockázatok tevékeny nyomon követését és az illetékes nemzeti hatóságok intézkedéseinek koordinációját, különösen a short ügyletek, a pénzügyi beszámolás, a piaci mikrostruktúrák, valamint az elszámolások és a kiegyenlítések tekintetében.

Az EÉPH gyorsan reagált a tekintetben is, hogy betöltse új szerepét mint az EU standardalkotója az értékpapírok piacán, különböző új és hamarosan felülvizsgálandó jogszabályok terén. Ezek a jogszabályok a piacokról (MiFID), azok infrastruktúráiról (az európai piaci infrastruktúra-rendelet (EMIR)), az átláthatóságról (az átláthatóságról szóló irányelv, a tájékoztatóról szóló irányelv, a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS)) és a szabályos működésről (short ügyletek, a piaci visszaélésről szóló irányelv), és a pénzügyi piacok szereplőire, például a hitelminősítő intézetekre (CRA II. és III. rendelet) és a befektetési alapokra (ÁÉKBV, ABAK-irányelv) vonatkozó szabályokról szólnak.

Az EÉPH tovább folytatta a nemzetközi felügyeletek között a tapasztalatok és a helyes gyakorlatok cseréjének megkönnyítése terén végzett munkáját, különösen a piacfelügyelet terén, de olyan területeken is, mint például a tájékoztatók és a nyilvános vételi ajánlatok. Az EÉPH szilárd és sikeres munkakapcsolatot alakított ki a többi európai felügyeleti hatósággal, kétoldalúan és a közös bizottságokon keresztül is, valamint az ERKT-val.

Középpontban a hitelminősítő intézetek felügyelete, a szakpolitika és a befektetők védelme

Az EÉPH fő szabályozási célkitűzése terén, amely a páneurópai piaci szereplők megfelelő felügyeletének kialakítására irányult, a kezdetektől történtek előrelépések, és ennek nyomán 2011 júliusától Európában az EÉPH egyedülként látja el a hitelminősítő intézetek felügyeletét. A Hatóság a nemzeti felügyeletekkel együtt év végéig összesen 15 hitelminősítő intézetet vett nyilvántartásba, többek között olyan kulcsszereplőket, mint a DBRS, a Fitch, a Moody's és a Standard & Poor's. Nyilvántartásba vételüket követően 2011 végén az EÉPH elvégezte az első helyszíni vizsgálatokat, amelyek célja annak ellenőrzése volt, hogy a hitelminősítő intézetek megfelelnek-e a hitelminősítő intézetekről szóló rendeletben meghatározott követelményeknek.

Az EÉPH erőforrásainak nagy részét a MiFID-irányelv szerint a kereskedelemre vonatkozó előírásokkal kapcsolatos új szakpolitika kialakítására fordították, aminek során az EÉPH vizsgálta a MiFID-re vonatkozóan a kereskedelem előtti átláthatóság alóli mentességekkel

kapcsolatos három új javaslat megfelelőségét, közzétette az automatizált nagy frekvenciájú kereskedésre vonatkozó záró véleményét, valamint folytatta az alapanyagokkal, valamint a MiFID-irányelv folyamatban lévő felülvizsgálatának valamennyi szempontjával kapcsolatos munkáját. A kereskedés utáni kérdésekkel kapcsolatban a G20-ak által meghatározott szabályozási menetrendet követően az EÉPH megkezdte a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló rendeletre (európai piaci infrastruktúra-rendelet – EMIR) vonatkozó javasolt technikai standardokkal kapcsolatos előkészületi munkákat. Az alapkezelői ágazatban az átruházható értékpapírokkal foglalkozó befektetési vállalkozásokra (AÉKBV) és az alternatívbefektetésialap-kezelőkre (ABAK) vonatkozó kulcsfontosságú irányelvekkel kapcsolatban az EÉPH az alternatívbefektetésialap-kezelőkre vonatkozó részletes szabályokat dolgozott ki, gyakorlati rendszereket alakított ki az AÉKBV IV. irányelv késői átültetésére és megkezdte a tőzsdén kereskedett alapok és a strukturált AÉKBV-k vizsgálatát annak érdekében, hogy valamennyi alap esetében egyenlő szintű legyen a befektetői védelem és a termékátláthatóság.

Az EÉPH 2011-es menetrendjének egy másik fontos kérdése volt annak biztosítása, hogy a magas színvonalú tájékoztatásnak köszönhetően megfelelő szintű átláthatóság álljon rendelkezésre. E tevékenység részét képezte a felügyelet és a Hatóság e kérdésekkel kapcsolatos álláspontjának a nemzetközi pénzügyi beszámolásokkal foglalkozó közösség és a nemzetközi standardokat megállapító testületek körében történő népszerűsítése. E feladatának teljesítése során az EÉPH hozzájárult a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS) fejlesztéséhez, és számvitellel kapcsolatos kérdésekben, például az államadósság kezelése során az IFRS alkalmazására vonatkozóan véleményeket adott ki.

E fontos szakpolitikai szerepe mellett az EÉPH folytatta a piacfelügyeleti kérdésekben, valamint a tájékoztatóról szóló irányelvvel és az átláthatóságról szóló irányelvvel, a nyilvános vételi ajánlatokkal stb. kapcsolatos ügyekben a nemzeti felügyeletek között a tapasztalatok megosztására és az eszmecserék előmozdítására irányuló munkáját.

A pénzügyi szolgáltatások fogyasztóinak a közvetítőkre és az alapkezelőkre vonatkozó további szabályokon és követelményeken keresztül történő védelmének előmozdítása mellett az EÉPH kiadta a befektetőknek szóló, a devizákkal kapcsolatos első páneurópai szintű, adott termékre vonatkozó figyelmeztetését. Ennek az volt a célja, hogy felhívja a befektetők figyelmét a szóban forgó termékkel esetlegesen összefüggő kockázatokra és tájékoztassa őket ezekről.

Az EÉPH mint az EU ügynöksége

A szakpolitika és a felügyelet terén betöltött szerepére való összpontosítás mellett az EÉPH belső szervezetét is fejlesztette. Ennek során szabályokat és eljárásokat alakított ki és hajtott végre annak érdekében, hogy lehetővé tegye az EÉPH irányításának megfelelő működését, és teljesítse a létrehozásáról szóló rendeletben meghatározott feladatait. Az érintett területek közé tartozott a pénzügy, a humánerőforrás, az informatika és a logisztika.

Az EÉPH szervezeti szabályait és eljárásait az EU előírásaival összhangban dolgozta ki és hajtotta végre – idetartoztak többek között a beszerzésre, a fizetésre és a toborzásra vonatkozó szabályok. Infrastruktúrája további kialakításával együtt ezek az eljárások hozzájárultak ahhoz a növekedéshez, amelynek során az EÉPH munkatársainak száma a 2011. januári 35-ről 2012 végére 100-ra emelkedett. Az új elnök és az ügyvezető igazgató 2011 tavaszán/nyarán a szervezetbe történő belépése a belső struktúra átalakítását eredményezte, ezáltal az EÉPH jogi felelősségeit tükröző számos új részleg és egység jött létre.

Működése első néhány hónapjában az EÉPH sikeresen bevezette az EU elszámolási rendszerét (eredményszemléletű elszámolás), és létrehozta a jövőbeni kiadások és a fizetések teljesítése terén az európai uniós szabályoknak való megfeleléshez szükséges pénzügyi eljárásokat. Az EÉPH működésének biztosításához a beszerzésekre vonatkozó eljárások bevezetésére, valamint a szolgáltatók kiválasztása során szigorú és átlátható folyamatok követésére is szükség volt.

2011 közepén az EÉPH Párizson belül új helyre, a 103 Rue de Grenelle cím alá költözött. A költözésre a növekvő létszámú személyzet elhelyezése, valamint az illetékes nemzeti hatóságok és a külső felek részvételével zajló találkozók, például a nyilvános konzultációk megrendezéséhez a tárgyalótermek számának növelése miatt is szükség volt. A költözés az olyan új szervezet, mint az EÉPH számára logisztikai kihívást jelentett, ami azonban a tevékenység folytatásának megszakítása nélkül lebonyolódott.

A gyorsan növekedő szervezettel szemben jelentős napi logisztikai kihívások merültek fel, többek között az informatika terén. Emellett az EÉPH továbbra is fenntartotta az EU-n belüli adatbázist az ügyletekről szóló jelentésekhez, és sikeres informatikai megoldást fejlesztett ki a hitelminősítő intézetek korábbi minősítéseinek közzétételére. A jogalkotási folyamatban, például a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek területén bekövetkezett jelentős késedelmek miatt számos más informatikai projekt esetében az előrehaladás a vártnál lassúbb volt.